

СТАНОВИЩЕ

на

проф. д-р Зорница Петрова

(преподавател по клавирен съпровод и пиано в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“)

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на

ЦУЙ МИНМИН

По професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“

По научна специалност „Музикознание и музикално изкуство“ Във Факултет

„Музикална педагогика“, Катедра „Пиано и акордеон“

при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ с дисертационен труд

на тема:

**„Формиране, развитие и методически постижения на
клавирната школа в Китай“**

С научен ръководител доц. д-р Надежда Кузманова

Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали:

Цуй МинМин е докторантка на Катедра „Пиано и акордеон“ при Факултет „Музикална педагогика“ на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ с научен ръководител доц. д-р Надежда Кузманова. Впечатленията ми се базират на наблюдения върху дейностите на докторантката по време на обучителния период в катедрата, концертните ѝ изяви във важни художествено-творчески форуми на факултета и представените документи: автобиографични сведения, дисертационен труд и автореферат. **„Формиране, развитие и методически постижения на клавирната школа в Китай“** - това е темата на дисертационния труд, който получих за изготвяне на Становище. Документацията отговаря на всички изисквания за процедурата по присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Кратки биографични данни за докторанта:

Цуй МинМин е китайска гражданка, родена в град Шенян, където завършва средното си и висше образование със специалност пиано. Тя е видимо изявен инструменталист с активна концертна и педагогическа дейност. Изнася солови рецитали в залата на Консерваторията в

Шенян и участва в редица изяви в градовете Тиендзин,, Сиан, Шандонг, Дзилин и др. в Китай. Част е от жури за 2013 и 2022 г. в областния кръг на Шенян на конкурсите за пиано Yamaha и Steinway в Китай. Публикувала е 9 академични статии и 2 академични монографии в Китай и е председателствала и участвала в много научно-изследователски проекти на Министерството на образованието на провинция Ляонин и Консерваторията в Шенян. Преподавател е по пиано в същата Консерватория.

Цуй МинМин е автор на 3 статии в рамките на академичните издания „Пролетни научни четения“ и „Годишник“ на АМТИИ по време на докторантското си обучение, което стартира през 2022г.

Актуалност на темата:

Като се има предвид подчертаната изпълнителска и педагогическа активност на докторантката в актуалната художествена събитийност на китайския град Шенян, може да се счита, че темата **„Формиране, развитие и методически постижения на клавирната школа в Китай“** е лично подплатена, плод е на индивидуални педагогически интереси и практическа опитност. Факт е , че отделни мотиви, засягащи развитието и особеностите на китайската клавирна школа се срещат не рядко в докторантските изследвания на китайски граждани, както в АМТИИ, така и в НМА. **Настоящият дисертационен труд, обаче , притежава основополагащите логически и „жанрови“ белези на съществена и последователна клавирна методика, ясно насочена към китайската национална идентичност.** Така организиран и представен теоретичният труд е полезен и приложим за повишаване квалификацията на многобройното клавирно „войнство“ в Китай, но също така, е интересен и познавателен извън пределите на страната - за всеки изкушен да познава клавирното изкуство на този древен народ.

Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели:

В **Увода** на дисертационния труд се намира ясно оформена неговата основна цел, а именно да се изследва развитието на китайската клавирна школа и нейната теория на преподаване. Разгледани са важни методи, средства и техники, приложими за решаване на практическите проблеми на преподаването и за постигане на желаня напредък и инструменталните натрупвания в процеса на обучение. Както самата Цуй МинМин отбелязва:

„Теорията на преподаване идва от практиката, ръководи я и има диалектическа връзка с нея“.
(стр.6)

Приемам за напълно целесъобразни представените методи за постигане на ясната картина, отразила същностните белези, историческия развой и бъдещето на младата, но бързо натрупваща свои позитиви китайска клавирна школа. Приложени са: исторически изследователски , интердисциплинарен , сравнителен методи. Систематизирана и анализирана е значителна по обем литература, независимо от факта, че изследванията, фокусирани върху формирането, развитието и методологията на китайската клавирна школа са все още оскъдни. Ето защо настоящата дисертация има гаранции за „полезно действие“ и значимост , насочена към бъдещето на клавирното обучение в Китай.

Оценка на дисертационния труд:

Дисертацията включва седем глави, увод и заключение в обем на 168 стр. Използваната литература се състои от 47 заглавия, от които 5- на английски език, а останалите са китайски издания, данните за които са преведени на български и с българска транскрипция на имената.

Първа глава визира формирането на клавирната школа в Китай. Със своята изцяло историческа насоченост, тя дава подробни сведения за появата на първия клавиборд (17в.) , първите мисионери от Италия, Русия и Америка, превърнали се и в първи преподаватели по пиано, навлизането на пианото в ранното общообразователно обучение, а по-късно и в първите професионални музикални институции. Отделено е внимание на първото методично пособие – превод на книгата „Основни правила за свирене на пиано“ от Й. Левин (руски пианист, ученик на Сафонов). Както сама докторантката отбелязва: „От края на XIX век до 1930-те и 1940-те години развитието на обучението по пиано в Китай почти изцяло копира западния начин на преподаване от създаването на образователните институции до методите на преподаване и съпътстващите ги учебни материали по пиано. Китай не е формирал теоретична платформа за изучаване на методика на пианото“. (стр. 38) Основно значение за развитието на професионалното обучение по пиано се отдава на западната инструктивна литература – школите на Байер и Ханон, етюдите опуси на Черни. Към тях Цуй МинМин включва появилите се на по-късен етап компилирани учебници по пиано с китайска специфика и навлизането на пентатоничния звукоред в клавирните композиции.

Втора глава е озаглавена: Преглед на китайската клавирна школа в първите години от основаването на Китайската народна република. Тази глава продължава историческата

ретроспекция в 50-те и 60-те години на миналия век – период, в който процъфтяват консерваториите на Пекин и Шанхай, формира се 14- годишна система на клавирно обучение, укрепва изграждането на професионални групи от педагози. Високо ценен е съветският опит – към преподавателските екипи биват присъединявани съветски експерти.

Трета глава визира обучението по пиано в периода на „Културната революция“. За този мрачен и деградивен етап от историята на Китай Цуй МинМин обобщава с категоричен израз като „напълно разбита образователна сфера“. Конфискация и унищожение на музикални материали, физически и психически изтезания на клавирни педагози. Всичко това идва с разбирането за пианото като за „западен буржоазен аристократичен инструмент“.

Четвърта глава – „Развитие на китайската клавирна школа“ въвежда в ситуацията на „безпрецедентен просперитет в преподаването на пиано в Китай“ след периода на Културната революция“. (стр.77) Докторантката представя процесите на създаване на образователни клавирни институции, появата отново на успешни китайски пианисти по международните подиуми, формирането на собствена теория за клавирно обучение, събрана в сборници, ноти и теоретични трудове. През 90-те години на 20 век се забелязват и процеси на формиране китайската теория на музиката.

Пета глава („Влиянието на Руската клавирна школа върху Китайската клавирна школа“), Шеста глава (Влиянието на Френската клавирна школа върху Китайската клавирна школа) и Седма глава (Системата на преподаване на пиано на Вей Данвън) представляват съществения информационен масив, който превръща дисертационния труд в дълбоко и задълбочено авторско изследване. „Историческият поглед“ е само необходим елемент от логичното разгръщане на методико- теоретични познания за сформиранието на Китайската клавирна школа в двата му съществени плана:

- ✓ Външен- свързан с естествените и фундаментално насложени влияния (най-вече на руската, френската и др. пианистични култури) Тук се открояват фигурите на големите руски (Борис Захаров,, Дм. Шеров, Т. Кравченко) и френски (М. Лонг, Ив Нат) педагози
- ✓ Вътрешен- свързан с асимилирането и преобразяването на чуждите влияния и превръщането им в израз на самобитен национален клавирен стил (У Лъи, Вей Данвън)

Трябва да се подчертае, че в последните 3 глави анализът е широкообхватен и умело съчетава:

- ✓ Елементите на биографичност
- ✓ Елементите, свързани с методични постулати – тяхното обяснение и приложимост чрез трансформиране философията на преподаване
- ✓ Клавирното изпълнение като психо-емоционален акт
- ✓ Клавирната педагогика в нейните оформили се национални специфики

Приноси и значимост на дисертационния труд: Високо оценявам **Заключителния дял**, в който Цуй МиниМин **намира правдив израз на най-съществените изводи от своите научни изследвания:** „ Пречупването на клавирното творчество през призмата на китайския светоглед спомага за намирането на ефективен подход за усвояване на световното музикално наследство. Този подход формира курса на развитие и разцвет на китайската клавирна школа и играе ключова роля в насърчаване на усъвършенстването на китайското клавирно образование, както и в популяризирането и повишаването на нивото на съвременното преподаване на пиано“.(стр.165) **Докторантката смело и в пълнота очертава основните белези на родното клавирно обучение: то е систематизирано, всеобхватно, основано на стройна теоретична система за преподаване. Заедно с това се стреми към съответствие с актуалните световни тенденции в клавирното изкуство, като не изоставя формите на мащабно популяризиране на пианото сред многомилionenното китайско население.**

Приемам изведената самооценка за приносите на научната разработка. Отразената хронология в развитието на клавирното изкуство в Китай е подкрепена, освен с богата историческа обосновааност, но също така, с актуални лични и преки наблюдения. Всичко това прави дисертационния труд значим, едновременно за широките аспекти на историческото музиковзнание и за тясно профилираните аспекти на клавирната методика и изпълнителство.

Критични бележки и препоръки – няма.

Автореферат- приема се.

Заключение: Като поздравявам научния ръководител- доц. д-р Надежда Кузманова за ценната професионална подкрепа, завършвам с вяра в бъдещите клавирно- педагогически постижения на Цуй МинМин . Обръщам се с пълна увереност към уважаемото научно жури да ѝ бъде присъдена научната и образователна степен „доктор“.

30.01.2025

Пловдив

Изготвил Становището:

проф. д-р Зорница Петрова